

Bjørn Brænd:

Reguleringsplan for Atnasjø kafé: offentlig ettersyn

– merknader og innspill sak 15/788

Stedsutvikling og aktivt kulturminnevern i Sollia

Stor-Elvdal kommune inngikk i 2010 en avtale med Norsk kulturarv «Stedsutvikling og aktivt kulturminnevern». Daværende ordfører, Sigmund Vestad, engasjerte seg aktivt i å fremme kulturminnene i Atnbrufossen som aktuelle kulturminner med viktighet på nasjonalt nivå. Han mente at Atnbrufossen og anlegget der er av stor samfunnsmessig betydning. Det var i avslutningsfasen før det ble klart at det kom til å bli bygd et Fossehus med de muligheter til å gi informasjon til reisende publikum på et nivå som det har vist seg at Fossehuset også faktisk har. Temautstillinger som taterhåndverk, Vinternattens maler Harald Sohlberg, milorg og SOE-gruppa Grebe og i høst fløtingens historie i Atnavassdraget, hadde neppe kunnet bli laget og vist uten et utstillingslokale som Fossehuset. Kunstutstillinger, foredrag og konserter har bidratt til å bygge opp merkevaren Fosshuset. Fossehusets arkitekt er Lars Berge.

Fossehuset i selv er en attraksjon både på grunn av en spektakulær beliggenhet og en arkitektonisk utforming som viderefører lokal byggeskikk, slik vi f.eks. kan se den i selve Atnbrusagas lette og funksjonelle konstruksjon. Selve utstillingsrommet gir et fantastisk lys som både fanger dagslyset og lysspillet fra virvlende vannmasser i Atnbrufossen. Det gir seg selv at dette lysspillet varierer fra vinterstille vann, delvis under lokk av is, til frådende kaskader av vann i en flomstor elv. Lyset er akkompagnert av lyder som også speiler årstiden. At lokalet har en egen akustikk hørte publikum sist under Guren Hagens konsert, der vårt eget kor, Corvus Corax, koret gjennom deler av konserten nå i adventstiden.

Informasjonssenter

Noen år før var ordfører Sigmund glødende interessert i å få på plass et informasjonssenter for Nasjonal turistveg. Det ble laget en spennende og visuell ideskisse for et bygg som var tenkt plassert sør for Atnasjø kafé. Bygget lot seg ikke finansiere den gang. Men utviklingen av Nasjonal turistveg Rondane har vist at kanskje er ideen om et slikt bygg verd å reise på nytt. Som grunneier av den mulige tomte stilte daværende formannskapsmedlem og senere ordfører Even Moen seg positiv til tanken om et slikt bygg. Det foreslåtte forretningsbygget kan kanskje romme et slikt senter.

At det mulige informasjonsbygget ikke er tatt inn i de planene som det nå er forslag om i forbindelse med utvikling av området ved Atnasjø kafé, er etter mitt skjønn en svakhet med planen, særlig gjelder det fordi utbygger Even Moen tidligere har talt så varmt for bygget, funksjonen og egnetheten av tomte som altså ligger på hans teig. Ettersom gigantplanene for et senter på Follidal ikke lot seg realisere, er tiden kanskje moden for å revitalisere tanken om et informasjonssenter i Sollia?

Forslag:

Stor-Elvdal kommune erverver et aktuelt areal sør for kafébygget for å planlegge og ha som målsetting å etablere et kommunalt service- og informasjonssenter ved F27 med det reisende

publikum som målgruppe. En sentral oppgave for senteret bør være å markedsføre Stor-Elvdal kommune for tilflytting, bedriftsetablering og aktiviteter innenfor reiselivet. En viktig deloppgave kan være å bistå lag, foreninger, småbedrifter og andre med å utforme søknader om økonomiske bidrag innenfor ulike støtteordninger og veldedige kapitalbaser.

I tillegg til de nevnte oppgavene har vårt område behov for å styrke lokal kompetanse og tilgjengelig rådgivingskapasitet relatert til villrein i både Sølnekletten og Rondane, nasjonalparken, andre verneområder og generelt vår sårbare natur.

Bevare egenert

Å bevare Atnasjø kafés egenart og den tilhørende panoramautsikten mot Rondane var et viktig anliggende den gang planen om informasjonsenteret ble arbeidet med. Slik jeg oppfattet Vestad og Moen den gang, skulle informasjonssenteret ikke legges slik at det svekket utsikten, men snarere la den stå uberørt for at det spektakulære infobygget i kraft av seg selv skulle styrke ideen knyttet til Nasjonal turistvegs arkitekturprogram. Både Fossehuset, Sohlbergplassen og Strømbuplassen har oppnådd nettopp dette. Forskjønningsprosessen med steinmurer og toalettbygging på selve kafebygget har også bidratt her.

Stedsutvikling og aktivt kulturminne

Stedsutvikling og aktivt kulturminnevern i Sollia blir fulgt med interesse av både fagmyndigheter og interesserte legfolk. Det er ikke mange år siden næringsbygg med betongkjerne med nød og neppe ble tillatt reist, eller at en funksjonell, avsidesliggende fritidsbolig uten møne etter diverse runder ble tillatt. Nå er det lagt fram utkast til hyttebebyggelse og arealutnyttelse som åpenbart bryter med kommunens egen avtale om aktivt kulturminnevern. Et nærliggende spørsmål er hvordan plan og en forpliktende avtale kan forenes, og hvor fritt andre med byggeplaner kan forholde seg til avtalen som kommunen har inngått.

Sollia.net har illustrert de ulike momentene nevnt ovenfor, se lenken: <http://www.sollia.net/itt-hort-anna/stedsutvikling-og-aktivt-kulturvern-i-sollia>